

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginius

Campidonæ, 1673

§. 3. De Exemptione Regular. quantùm ad sualoca, & Monasteria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

§. II.

De exemptione Regularium, quantum ad domesticos, & familiares.

SUMMARIUM.

- 1 Domestici & procuratores Regularium sunt exempti ab Episcopis.
- 2 Operarii, benefactores, & qui ab eis Sacramenta recipiunt, ut super his non possint infestari.
- 3 In locis minorum non possunt conveniri nisi coram conservatore Monasteriorum quibus serviunt.

Altera pars exemptionis concessa Regularibus, respicit eorundem familiares. Nam famuli ipsorum, domestici, procuratores, alique ejusmodi, in Monasteria degentes, sunt exempti ab Episcopis, adeo ut non possint ab illis excommunicari, aut ulla alia censura affici, seu pro ullo negotio in jus vocari, ut pro Casim. sancivit. Eugen. IV. B. que incipit: *Episcopus ex debito* pro Cisterc. Innoc. IV. B. que incipit: *Cum a nobis* pro Camaldulensibus Clem. VII. & Paul. III. B. *Rationi congruit* pro Minoribus Alexand. IV. B. *ut in vestris*, quas concessionibus non modo non esse revocatas, sed confirmatas a Trident.

Item operarii, benefactores, &c. Regularium. Aut qui ab ipsis Sacramenta poenitentiae vel Eucharistiae recipiunt sunt exempti ab Episcopis, locorum Ordinariis, Nunciis Apostolicis, & quibusvis aliis iudicibus, ac rectoribus, ut his de causis, hoc est propter beneficia, vel officia Regularibus impensa, vel Sacramenta ab illis recepta, non possint predicti Episcopi, Nunciis, Rectores aut Iudices, illos infestare, seu contra illos procedere, ex duplici constitutione Eugen. IV. que incipit: *Episcopus ex debito* 58 & 59. in Bullar. Marg. pro Casinensibus.

Item Procuratores & Syndici Minorum & Monachorum S. Clarae exempti sunt a Clem. VII. a jurisdictione iudicum laicorum, nec possunt pro quavis causa conveniri nisi coram conservatore Monasteriorum quibus serviunt, ut in initio cap. jam notavi.

§. III.

De exemptione Regularium, quantum ad sua loca, & Monasteria.

SUMMARIUM.

- 1 Regularium Monasteria sunt exempta ab Episcopis.
- 2 Et eorum membra.
- 3 Episcopi non possunt in Monasteriis Regularium ullum conventum instituere. Nec Missas celebrare ibidem.
- 4 Nec ea visitare.
- 6 Nec interdicare nec ullum cuiuscunque iurisdictionis actum in eis exercere.
- 7 Regulares non possunt obligari ad dandum hospitium in suis locis.
- 8 Neque ad custodiendam in eis ulla personam.

Item exemptio concessa in simplicibus terminis, debeat tanquam odiosa & secundum Regulam odiorum intelligi de solis personis. Summi tamen Pontifices, qui Regulares exemptione donarunt absolute ab Episcopis liberos esse voluerunt, & exemptos, non tantum quoad suas ipsorum personas, sed etiam quoad Monasteria, eorundem membra, aut quavis loca ab illis dependentia, uti videre est in textu ipsarum constitutionum, de quibus supra, & aliarum, de quibus in sequentibus. Unde Gasp. Hurt. erravit in tract. de censur. in com. diff. 8. ubi allegatis Suar. & Aegid. aut Regulares esse exemptos solum quoad personas, non quoad Monasteria, seu loca, in quibus sunt sita, hoc enim sine fundamento efficitur: & convincit, ipsum nun-

ILLEGIA
 GVLAVVM
 ET
 MINTARIA
 IN REGILAS
 CELLARIS
 OSTOLICE
 8

- nunquam legisse prædictas cōstitutiones.
- 2 Et aliàs certè exemptio foret parvi momenti. Quam tamen ego intelligo de Monasteriis primùm in quibus ipsi Regulares habitant, ac secundo de locis seu membris, non quidem omnibus, sed de his solum, quæ sunt pleno jure ipsis subiecta, secundum explicationem datam, ubi de benedict. & confec.
- 3 Et in his non possunt Episcopi Synodos vel Conventus aliquos cogere, neq; processiones facere, neque officia Divina, Missas, aliasve solemnitates celebrare, vel instituire sine consensu Regularium, ad quos talia loca vel Ecclesia spectant, ex decreto S. Gregorii Papæ, de quo in cap. Abbas, cap. quam sit & cap. luminoso. 18. quæst. 2. Et aliis recentioribus constitutionibus Eugen. IV. pro Cassin. & aliorum Pontificum pro aliis Ordinibus, de quibus in Bullar. Margar. Roder. & Mirand.
- 4 Item non possunt Episcopi visitare Ecclesias vel loca Regularium, vel SS. Eucharistiæ Sacramentum, quod in illis servatur, ex diversis similiter constitutionibus Summorum Pontif. (de quibus prædicti authores) ac subsequente declaratione S. Congr. Cardinalium, quam inter alios refert Quarant. in sum. Bull. v. privil. Regul. fol. 514.
- 5 Item non possunt Episcopi Ecclesias vel loca Regularium interdicerè, vel in eis à divinis cessare facere, uti pro Basilian. sancivit. Alex. III. B. quæ incipit: Sedis Ap. stolicæ. & Joann. XXII. B. quæ incipit: Provisio- nis, quas ad longum inter alios refert Bzov. in annal. Eccl. tom 14. Et plures alii Pontifices, pro singulis Ordinibus decreverunt de quo Cafar. v. exemptio.
- 6 Item (ut paucis multa complectar) nullum jurisdictionis actum, cujuscunque sit generis, possunt Episcopi exercere in Monasteriis, & locis Regularium, uti ca-
- vetur tum antiquo jure in cap. quam sit 11. qu. 2. ubi sic dicitur: Monasteria, nullis canonicis juribus deserviant. Et in cap. luminoso ubi sic dicitur: Nec audeat illic Episcopus cathedralam collocare, vel quamlibet potestatem exercere imperandi, nec aliquam ordinationem quamvis levissimam faciendi, &c. Tum etiam recentiori jure, per constitutionem Eugen. IV. pro Cassin. quæ incipit: Regulari v. m. Quam deinde innovavit & confirmavit Leo X. suâ, quæ incipit: Dum sacre Religio- nis. Ac tertio loco Paul. III. suâ, quæ incipit: Benignitas Sedis. Per quas à Prædictis Pontificibus, ipso facto, & absq; ulla declaratione excommunicantur omnes Episcopi, & quicunque locorum Ordinarii, qui aliquam jurisdictionem, vel aliquam jurisdictionis auctum voluerint exercere in locis prædictorum Cassinensium.
- Item non possunt Regulares obligari ad admittendum ad hospitium in suis locis quascunque personas, imò neque hostes pugnantes contra hostes Ecclesie, aut ad tradenda eadem sua loca ad usum cujuscunque rei vel habitationem cujuscunque personæ. cap. quam sit. 18. quæst. 2. Nullus Episcoporum, aut secularium ultra pœnas de redditibus vel hactenus Monasteriorum cellulis, vel villis, quæ ad illa pertinent, quibus vel immisiones facere. Et rursum ibid. Monasteria Ecclesiasticis conditionibus & angustis quibuslibet obsequiis secularibus nullo modo jaceant. Quæ jura, adjectâ pœnâ excommunicationis, innovavit & de novo Eugen. IV. favore Cassin. B. quæ incipit: Et si ex debito quæ est 59. in Bullar. Margar. Ac deinde Pius V. generaliter favore cujuscunque Regularium B. quæ incipit: Cum sit, ut, quæ est 148. inter ejus constitutiones Bullarii communis.
- Item non possunt Regulares obligari ad detinendum quemquam in suis locis

seu per modum carceris, seu per modum
custodiam, ut pro Cassin. sancivit Eug. IV.
B. que incipit: *Et si ex debito cit. Leon. X. B.*
Dom. Jur. & Paul. III. B. Benignitas Sedis.

S. IV.

De sumptione Regularium, quantum
ad suas Personas.

SUMMARIUM.

- 1. Regulares quo ad suas Personas, habent plenissimam exemptionem.
- 2. In his in quibus Trident. derogat exemptioni, non possunt puniri ab Episcopis.
- 3. Neque ab eis ligari ullis censuris.
- 4. Neque etiam Apostolicis, nisi servatis certis conditionibus & 5.
- 5. Regulares non possunt trahi ad obsequium cuiusque persone.
- 6. Neque cogi ad acceptandum ullum officium extra Ordinem.
- 7. Falsis si à Principe asseratur.
- 8. Multi sine oblata acceptarunt.
- 9. Et hoc ex privilegio competit Principibus.
- 10. Regulares non possunt obligari ad recipienda Brevia Apostolica.
- 11. Regulares non possunt obligari ad interessendum aliquam Convencui Synodo vel Processioni & 12.

Ultima Pars exemptionis Regularium
respicit ipsorum personas, quas benignitas
Sedis Apostolicæ exemtit ut in in-
troductione notavi, à jurisdictione inquisi-
torum Legatorum, Nuntiorum, quorum-
dam Sedis Apostolicæ Officialium, Epi-
scoporum, & quorumcunque judicum;
quod ut non teneantur, vocati in jus, con-
tractus respondere, seu ratione rei, seu
contractus, seu delicti. Et ita derogando
cap. *videntes de privil. in 6. pro Cassin. San-*
xere Eugen. IV. Leo. X. & Paul. III. Pro
Camald. Clem. VII. & Paul. III. Pro Mino-
ribus Clem. IV. & Bened. II. Pro Domini-
cans Martin. V. Pro Carmel. Paul. V. Pro
Minimis Sixt. IV.

Unde si aliquis Regularis deliquerit e-
tiam in his, in quibus Tridentinum dero-
gando privilegii, subiicit Regulares Epi-
scopis, non potest tamen puniri ab Epi-
scopo, seu tanquam Ordinario, seu tanquam
Sedis Apostolicæ delegato, sed ille solum
potest agere apud Superiorem Rei, ut il-
lum puniat. ita Chassaing. *tr. 1. c. 4. prop. 7.*
ex doctrina Lapi & Cardin. in *cap. Archiep.*
de privil. Et ita cõsult ac declaravit S. Car-
din. Congreg. interpret. Trid. *sess. 5. cap. 21.*
primò pro omnibus Regularibus. Ac de-
inde in specie pro Monachis sacri Mona-
sterii S. Trinitatis Cavæ, & non posse Epi-
scopum contra quemquam illorum, in-
tra, vel extra Monasterium delinquentem
procedere, virtute *cap. 3. sess. 6. in Trident. &*
cap. 14. sess. 25. de Regul. Sed tantum posse
formare processum transmittendum ad
Abbatem & S. Congregationem Bullar.
Margar. *cõsult. 289.* Quod ego sic intelligo,
ut processus primò Abbati tradatur, tan-
quam immediato iudici, in defectu verò
omissa justitiæ, ad S. Congregationem
transmittatur. Et Ratio est, quia non pos-
sunt Episcopi pratendere majorem jurif-
dictionem virtute decretorum Tridenti-
ni, quam habeant ipsi Legati, à quibus
cum Regulares sint exempti, etiam erunt
exempti ab Episcopis (ut delegatis) & ita
ego colligo tum ex declaratione supra-
memorata, tum ex alia anteriori emanata
An. 1587. ab eadem S. Cardin. Congregat.
in qua decernitur, non posse Episcopum
excommunicare Regulares, accedentes
sine sua licentia ad Moniales (si illi habent
privilegium, ne ab Episcopis possint ex-
communicari) sed à suis Prælati alia pœ-
na puniendas; cum autem Episcopi non
procedant contra Regulares in hoc casu,
nisi tanquam delegati, patet quòd si Re-
gularium privilegia, & exemptio impe-
diunt, ne Episcopus eos possit excommu-
nicare,

S
nicare,

PRIVILEGIA
REGULARIUM
ET
IMMUNITATUM
IN REGISTRO
CELLARUM
APOSTOLICARUM
ANNO 1587